

**Sprawozdanie roczne z realizacji *Programu współpracy*
Ministra Spraw Zagranicznych z organizacjami pozarządowymi oraz
podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3
ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
*na lata 2018-2020***

Wstęp

Celem niniejszego dokumentu jest przegląd działań Ministerstwa Spraw Zagranicznych (MSZ) pod kątem wypełnienia założeń *Programu współpracy Ministra Spraw Zagranicznych na lata 2018 - 2020 z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*¹, zwanego dalej *Programem*.

Sprawozdanie dotyczy działań MSZ zrealizowanych w 2018 r. przez następujące departamenty resortu: Departament Dyplomacji Publicznej i Kulturalnej (DDPK), Departament ds. Postępowań przed Międzynarodowymi Organami Ochrony Praw Człowieka (DPOPC), Departament Narodów Zjednoczonych i Praw Człowieka (DNZPC), Departament Współpracy Ekonomicznej (DWE) oraz Departament Współpracy Rozwojowej (DWR).

Ponadto w sprawozdaniu ujęte zostały działania wykonane w 2018 r. przez Akademię Dyplomatyczną (AD), Biuro Dyrektora Politycznego (BDP), Biuro Rzecznika Prasowego (BRP), Departament Afryki i Bliskiego Wschodu (DABW), Departament Ameryki (DA), Departament Komitetu do Spraw Europejskich (DKSE), Departament Konsularny (DK), Departament Polityki Bezpieczeństwa (DPB), Departament Polityki Europejskiej (DPE), Departament Prawno Traktatowy (DPT), Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą (DWPPG) oraz Sekretariat Ministra (SM).

Głównym celem *Programu* było zapewnienie skutecznej współpracy MSZ z organizacjami pozarządowymi w realizacji wybranych zadań Ministra Spraw Zagranicznych w zakresie polityki zagranicznej i członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, a także zwiększenie świadomości społecznej co do polskiej racji stanu oraz wizerunku Polski na arenie międzynarodowej.

Szczegółowymi celami *Programu* były:

- 1) podniesienie poziomu akceptacji polskiej polityki zagranicznej w społeczeństwie oraz aktywizacja organizacji pozarządowych w zakresie podejmowania działań na rzecz budowania pozytywnego wizerunku Polski za granicą;

---

¹ W niniejszym sprawozdaniu przyjmuje się skrótowe określenie ww. organizacji mianem „organizacji pozarządowych”.

- 2) wzmocnienie aktywności społecznej w dyskusji o polskiej polityce zagranicznej, w tym wydarzeniach międzynarodowych istotnych z punktu widzenia polskiej racji stanu;
- 3) promocja problematyki ochrony praw człowieka i demokracji;
- 4) umożliwienie organizacjom pozarządowym udziału w dyskusji o założeniach i kształcie polskiej polityki rozwojowej w oparciu o przepisy ustawy z dnia 16 września 2011 r. o współpracy rozwojowej (Dz. U. z 2019 r. poz. 291) oraz ich udział w realizacji działań w obszarze pomocy rozwojowej, pomocy humanitarnej, edukacji globalnej i wolontariatu w celu wspólnego wspierania rozwoju społeczno-gospodarczego priorytetowych dla polskiej pomocy krajów rozwijających się i ich społeczeństw;
- 5) włączenie możliwie szerokich kręgów społecznych i eksperckich w działania na rzecz wsparcia promocji polskiej gospodarki, w tym wspierania polskich podmiotów w ich aktywności handlowej i inwestycyjnej za granicą, poszerzania wiedzy w środowiskach lokalnych o procesach i wydarzeniach międzynarodowych istotnych z punktu widzenia polskiej racji stanu i promocji polskiej gospodarki, zwiększania udziału polskich przedsiębiorstw w projektach i przetargach organizacji i agencji międzynarodowych (w tym w międzynarodowych instytucjach finansowych);
- 6) rozwój modelu konsultacji społecznych w zakresie realizacji zadań w poszczególnych obszarach dotyczących polityki zagranicznej oraz utrzymanie sprawnej komunikacji MSZ z organizacjami pozarządowymi.

Zakres przedmiotowy Programu wyznacza ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 762, z późn. zm.), zgodnie z którą Minister Spraw Zagranicznych kieruje działami – sprawy zagraniczne oraz członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.

Finansowa i niefinansowa współpraca MSZ z organizacjami pozarządowymi w realizacji priorytetowych zadań publicznych

Program, w oparciu o art. 5 ust. 2 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2018, poz. 450, z późn. zm.), wskazuje dwie formy współpracy instytucji publicznych z organizacjami pozarządowymi – niefinansową oraz finansową.

W ramach współpracy niefinansowej w 2018 r. kontakty MSZ z organizacjami pozarządowymi polegały najczęściej na wzajemnym informowaniu się o planowanych kierunkach działalności i współdziałania w celu zharmonizowania ich kierunków, zasięgnięciu opinii organizacji pozarządowych w odniesieniu do realizacji zadań publicznych, a także na zapraszaniu przedstawicieli organizacji pozarządowych do udziału w pracach zespołów złożonych z przedstawicieli organów administracji publicznej.

W ramach współpracy finansowej w okresie sprawozdawczym kontakty MSZ z organizacjami pozarządowymi przybrały przede wszystkim formę zlecenia im wykonywania zadań publicznych w drodze umów dotacji. Ponadto resort wspierał udział polskich organizacji pozarządowych w wydarzeniach międzynarodowych.

W 2018 r. MSZ wydało na realizację działań Programu kwotę w wysokości: 74 287 144,38 zł

Działania zrealizowane w ramach priorytetowych zadań publicznych

1. Wzmocnienie pozycji Polski w kraju i za granicą poprzez dbanie o dobre imię Polski i jej nieskazitelną wizerunek oraz zwiększenie świadomości i wiedzy w społeczeństwie polskim na temat polskiej polityki zagranicznej, w tym w ujęciu historycznym.

W 2018 r. w ramach siedmiu otwartych konkursów dotacyjnych w obszarze dyplomacji publicznej i kulturalnej, MSZ dofinansowało 69 zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe na łączną kwotę 9 466 918,40 zł.

W wyniku przeprowadzonych konkursów: *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2016-2018*, *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2017-2018*, *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2017-2018 – uzupełnienie* oraz *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2018* wyłoniono 15 podmiotów do prowadzenia Regionalnych Ośrodków Debaty Międzynarodowej (RODM) w miastach wojewódzkich. Głównym zadaniem sieci Regionalnych Ośrodków Debaty Międzynarodowej jest przybliżenie obywatelom polskiej polityki zagranicznej poprzez stworzenie mechanizmu regularnego obiegu informacji pomiędzy MSZ a społecznościami w regionie.

W celu wzmocnienia współpracy Ministerstwa Spraw Zagranicznych z Regionalnymi Ośrodkami Debaty Międzynarodowej oraz wsparcia merytorycznego działalności ośrodków w 2018 r. zorganizowano pięć spotkań z koordynatorami i konsultantami RODM. Tematyka spotkań obejmowała m.in. priorytety MSZ w zakresie dyplomacji publicznej i kulturalnej, strategię polskiej polityki zagranicznej na lata 2017-2021 oraz kwestie związane z organizacją cyklu debat na temat przyszłości Unii Europejskiej z udziałem Ministra SZ Jacka Czaputowicza. Na organizację spotkań dla koordynatorów i konsultantów RODM wydatkowano w 2018 r. kwotę w wysokości 102 075,90 zł.

2. Promowanie interesów gospodarczych polskich przedsiębiorstw za granicą poprzez budowanie pozytywnego wizerunku polskiej gospodarki jako stabilnego partnera handlowego i inwestycyjnego, wspieranie polskich podmiotów w ich aktywności handlowej i inwestycyjnej za granicą, a także wzmocnienie zaplecza merytorycznego partnerów i ich zdolności do współpracy międzynarodowej.

W 2018 roku MSZ intensywnie wspierało polskie podmioty w aktywności handlowej i inwestycyjnej za granicą, w tym poprzez włączenie komponentu gospodarczego do zagranicznych wizyt politycznych. Do udziału w wizytach byli zapraszani przedstawiciele organizacji wspierających różne branże i sektory gospodarki – szczególnie w dziedzinie nowoczesnych i zielonych technologii oraz start-upów. Uczestnicy wizyt mieli możliwość zaprezentowania swojej oferty partnerom zagranicznym, nawiązania relacji gospodarczych i zapoznania się ze stosowanymi w innych krajach rozwiązaniami. Mogli też pogłębić swoją wiedzę o poszczególnych rynkach, co w znacznym stopniu ułatwia możliwości podjęcia działań za granicą przez nasze przedsiębiorstwa. Działania takie służyły także promocji gospodarki i szerzej naszego kraju jako miejsca przyjaznego inwestycjom i podejmowania współpracy biznesowej.

We współpracy z partnerami DWE realizował szkolenia i działania informacyjne, których celem była budowa zaplecza merytorycznego i podniesienie poziomu wiedzy partnerów w zakresie funkcjonowania rynków zagranicznych (m.in. afrykańskich, bliskowschodnich

i południowoamerykańskich) oraz możliwości zwiększenia szans polskich przedsiębiorstw na zewnętrznych rynkach (np. we współpracy ze Związkiem Miast Polskich, Stowarzyszeniem Eksporterów RP, Krajową Izbą Gospodarczą i regionalnymi izbami gospodarczymi, związkami pracodawców, organizacjami branżowymi i działającymi na rzecz rozwoju środowiska strat-upowego). We współpracy z Polskim Instytutem Spraw Międzynarodowych zorganizowano także kolejną edycję seminarium o dyplomacji ekonomicznej (tym razem poświęcono je problematyce rynków afrykańskich i bliskowschodnich oraz organizacji EXPO w Dubaju).

DWE dążąc do zwiększenia udziału polskich przedsiębiorstw w ofercie zamówień publicznych organizacji i agencji międzynarodowych organizował szkolenia i warsztaty poświęcone tej problematyce. Organizacje pozarządowe (przede wszystkim organizacje otoczenia biznesu – izby gospodarcze, organizacje pracodawców itp.) były nie tylko uczestnikami, ale również współorganizatorami tych przedsięwzięć.

W ramach MSZ działa Rada Konsultacyjna ds. Zagranicznej Polityki Ekonomicznej przy Ministrze SZ, w skład której wchodzi także przedstawiciele organizacji samorządu gospodarczego oraz zrzeszeń przedsiębiorców. W roku 2018 odbyły się dwa posiedzenia ww. Rady.

Jak co roku przedstawiciele Departamentu Współpracy Ekonomicznej brali udział (także w charakterze panelistów i prelegentów) w najważniejszych krajowych wydarzeniach gospodarczych. DWE brał czynny udział w przygotowaniu założeń programowych tych wydarzeń, wspomagając je tym samym od strony merytorycznej. Zorganizowano także prezentacje i dyskusje dotyczące problematyki dyplomacji ekonomicznej, a także możliwości współpracy z partnerami z regionów w tym zakresie.

Przygotowane przez MSZ poradniki i przewodniki dla przedsiębiorców dotyczące m.in. branży zielonych technologii, dystrybuowane były w regionach m.in. za pośrednictwem organizacji pozarządowych. MSZ, we współpracy z placówkami dyplomatycznymi wspierał także dystrybucję materiałów branżowych opublikowanych przez partnerów (m.in. dot. środowiska start-upowego w Polsce).

W celu zwiększenia dostępności do informacji o działaniach i możliwościach współpracy z MSZ w obszarze dyplomacji ekonomicznej w 2018 r. stale rozbudowywano uruchomioną w 2017 r. dedykowaną zakładkę na portalu ministerstwa - Dyplomacja dla biznesu. Umożliwia ona również rejestrację na organizowane przez MSZ wydarzenia i komponenty gospodarcze wizyt zagranicznych oraz pobranie materiałów informacyjnych i publikacji przygotowanych przez DWE.

MSZ konsultowało z partnerami pozarządowymi zarówno roczne plany działań polskiej dyplomacji ekonomicznej, jak też na bieżąco przekazywało informacje o planowanych przedsięwzięciach z jej zakresu. Konsultacje te odbywały się w formie pisemnej i służyły wzajemnemu dostosowaniu planów działań do priorytetów polskiej polityki zagranicznej oraz potrzeb partnerów w regionach.

- 3. Wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego krajów rozwijających się, dobrego rządzenia, demokracji i praw człowieka na świecie, upowszechnianie wiedzy w społeczeństwie polskim na temat współpracy rozwojowej, problemów i wyzwań o charakterze globalnym oraz świadczenie pomocy humanitarnej dla ludności poszkodowanej w wyniku konfliktów zbrojnych, klęsk żywiołowych lub innych kryzysów humanitarnych spowodowanych przez naturę lub działania człowieka.**

MSZ prowadziło również współpracę i dialog z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polskiej współpracy rozwojowej. W 2018 r. Departament Współpracy Rozwojowej zorganizował szereg spotkań o charakterze konsultacyjno-informacyjnych np. spotkania informacyjne dla organizacji pozarządowych na temat konkursów dotacyjnych Ministra SZ: *Polska pomoc rozwojowa 2018 r.*, *Pomoc humanitarna 2018 r.*, *Wolontariat polska pomoc 2018 r.* Prowadzono również bieżące konsultacje oraz wsparcie organizacji pozarządowych w zakresie poszukiwania nowych donatorów/źródeł finansowania w strukturach ONZ oraz UE.

W opisywanym okresie DWR zrealizował następujące konkursy dotacyjne dla organizacji pozarządowych: *Polska pomoc rozwojowa 2018 r.*, *Pomoc humanitarna 2018 r.*, *Wolontariat polska pomoc 2018 r.* oraz *Edukacja Globalna 2018 r.* W wyniku ich rozstrzygnięcia oraz przyznania dotacji na drugie moduły wyłonione w konkursach w 2017 roku, DWR zawarło 81 umów dotacji. Na podstawie art. 10 ust. 3 ustawy o współpracy rozwojowej zlecono zadania bez procedury konkursowej Fundacji Solidarności Międzynarodowej.

Przedstawiciel Departamentu Współpracy Rozwojowej uczestniczył w spotkaniu *Polska współpraca rozwojowa - ile? dla kogo? po co?* zorganizowanym 28 listopada 2018 r. przez Związek Stowarzyszeń Grupa Zagranica - zrzeszający część polskich organizacji pozarządowych zaangażowanych w międzynarodową współpracę rozwojową, wspieranie demokracji, pomoc humanitarną i edukację globalną. Podczas spotkania prezentowano wnioski dotyczące publikacji *Polska współpraca rozwojowa. Raport 2018.*

W pracach Rady Programowej Współpracy Rozwojowej – organu opiniotwórczo – doradczego działającego przy Ministrze Spraw Zagranicznych, brali udział przedstawiciele czterech organizacji pozarządowych. W 2018 r. odbyły się dwa posiedzenia Rady. Podczas posiedzeń Rady omawiano m.in. modyfikacje *Wieloletniego programu współpracy rozwojowej 2016-2020*, *Plan współpracy rozwojowej 2019*. Dyskutowano również o roli sektora prywatnego we współpracy rozwojowej. W kontekście spójności polityk na rzecz rozwoju Ministerstwo Finansów zaprezentowało raporty z wykonania planów działań w zakresie nielegalnych przepływów finansowych, a Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju sprawozdanie dotyczące upowszechniania i wdrażania standardów społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw.

Współpraca z partnerami społecznymi polegała również na przeprowadzeniu pisemnych konsultacji dokumentów programowych z zakresu współpracy rozwojowej. W 2018 r. konsultowano roczny *Plan współpracy rozwojowej na 2019 rok* oraz modyfikacje w *Wieloletnim programie współpracy rozwojowej 2016-2020*.

Podczas panelu *Sektor prywatny w pomocy rozwojowej. Jak pomagać skuteczniej?* współorganizowanego przez DWR w ramach Europejskiego Kongresu Gospodarczego zorganizowanego 13-15 maja 2018 r. w Katowicach, rozmawiano o możliwościach włączenia się sektora publicznego w pomoc rozwojową. W debacie wziął udział Robert Zduńczyk - prezes Fundacji Ekonomicznej Polska-Afryka Wschodnia.

Na współpracę z organizacjami pozarządowymi w ramach tego priorytetu wydano 64 820 225,98 zł.

Regularną wymianę informacji i doświadczeń w zakresie domów dla uchodźców, wsparcia jednostek straży pożarnej w Etiopii, Ugandzie i Kenii m.in. z Polskim Centrum Pomocy Międzynarodowej (PCPM)

prowadził również Departament Afryki i Bliskiego Wschodu. Prowadzono także konsultacje z Fundacją Nauka dla Rozwoju oraz z Polską Fundacją dla Afryki dotyczące projektów rozwojowych w Tanzanii (realizowanych lub planowanych).

Departament Prawno Traktatowy współpracował z Polskim Czerwonym Krzyżem (PCK) w ramach Zespołu do Spraw Międzynarodowego Prawa Humanitarnego, którego głównym celem jest upowszechnianie wiedzy na temat międzynarodowego prawa humanitarnego, w tym podstawowych zasad i wartości humanitarnych, oraz działania na rzecz implementacji przepisów międzynarodowego prawa humanitarnego. Dodatkowo współpraca z PCK obejmowała upowszechnianie wiedzy na temat funkcjonowania i zadań Międzynarodowego Ruchu Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy. Organizacja była też partnerem przy organizacji Polskiej Szkoły Międzynarodowego Prawa Humanitarnego w Radziejowicach, w czasie której przeszkolono grupę kilkudziesięciu osób, w tym przedstawicieli służb podległych MSWiA. W 2018 r. Szkoła odbyła się w dniach 19-23 listopada (XXII edycja). Departament pomagał również w organizacji *Konkursu im. Bierzanka* i ufundowania nagród dla laureatów konkursu na najlepszą pracę licencjacką, magisterską i doktorską. W 2018 r. odbyła się XXI edycja *Konkursu*. PCK brał udział w tworzeniu IV Raportu z implementacji i upowszechnienia międzynarodowego prawa humanitarnego w RP w latach 2015-2018, który prezentuje najważniejsze zadania realizowane przez polską administrację i innych interesariuszy w dziedzinie międzynarodowego prawa humanitarnego. Publikacja raportu jest zaplanowana na pierwszą połowę 2019 r.

- 4. Promocja praw człowieka i demokracji poprzez opracowywanie propozycji poprawy przestrzegania Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w ramach realizacji zaleceń zawartych w Deklaracjach wysokiego szczebla przyjętych na konferencjach wysokiego szczebla Rady Europy w Brighton w 2012 r. i w Brukseli w 2015 r., propagowanie wiedzy na temat orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawach dotyczących państw trzecich, organizowanie konferencji w zakresie promocji praw człowieka i uczestnictwo w niektórych konferencjach organizowanych przez organizacje pozarządowe zajmujące się ochroną praw człowieka, prowadzenie wspólnych projektów w dziedzinie demokracji i praw człowieka, a także promowanie własnych publikacji w tej dziedzinie wśród organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną praw człowieka.**

Za promocję ochrony praw człowieka, a tym samym wszelkie formy współpracy z organizacjami pozarządowymi odpowiada w MSZ m.in. Departament ds. Postępowań przed Międzynarodowymi Organami Ochrony Praw Człowieka. DPOPC na bieżąco informuje o działaniach rządu dotyczących wykonywania wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, aby wzmacniać zaufanie dla działań rządu w tym obszarze, a także utrzymywać i rozwijać platformę wymiany poglądów z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego w tym zakresie.

W 2018 r. Minister Spraw Zagranicznych zainicjował program uroczystych obchodów 25 rocznicy ratyfikacji przez Polskę Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Do współpracy i organizowania wydarzeń upamiętniających tę rocznicę zaproszonych zostało szereg instytucji m.in. ośrodki akademickie, samorząd adwokacki i radcowski oraz Regionalne Ośrodki Debaty

Międzynarodowej. Jednym z głównych celów tej inicjatywy było zwiększenie w społeczeństwie wiedzy o zobowiązaniach Polski wynikających z Konwencji, a także potrzeby wykonywania i przestrzegania wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka przez polskie władze. Takie działanie w konsekwencji przyczynia się do zmniejszania liczby naruszeń stwierdzanych przez Trybunał wobec Polski i umacnia wizerunek Polski na arenie międzynarodowej.

MSZ zorganizowało XII Seminarium Warszawskie poświęcone podsumowaniu ćwierćwiecza obecności Polski w systemie Konwencji pod hasłem *Europejska Konwencja Praw Człowieka – 25 lat zmian oblicza polskiego prawa i praktyki*. W ww. konferencji wzięli udział przedstawiciele organizacji pozarządowych.

DPOPC przeprowadził seminarium dla koordynatorów Regionalnych Ośrodków Debaty Międzynarodowej, w trakcie którego zwrócił uwagę na potrzebę włączenia się tych ośrodków w upowszechnianie w regionach, w tym na uczelniach i w samorządach, wiedzy nt. Konwencji i wykonywania wyroków Trybunału. Przedstawiciele MSZ uczestniczyli w dziewięciu konferencjach/seminariach zorganizowanych w odpowiedzi przez RODM-y (w Białymstoku, Katowicach, w Krakowie (dwukrotnie), Łodzi, Olsztynie, Opolu, Toruniu i Wrocławiu). MSZ udostępniło także RODM-om wystawę nt. Konwencji i Trybunału oraz liczne publikacje MSZ na ten temat.

DPOPC zaprosił organizacje pozarządowe działające w obszarze ochrony praw człowieka do udziału w posiedzeniu międzyresortowego Zespołu ds. Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, zorganizowanego w grudniu 2018 r. Podczas posiedzenia omawiano wszelkie kwestie związane ze strategią wykonywania przez Polskę wyroków Trybunału, dokonano oceny tych działań oraz zgłaszano propozycje usprawnień, zaprezentowano również dokumenty przyjęte w ostatnim czasie na forum Rady Europy, odnoszące się do budowania przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego, m.in. *Zalecenie Komitetu Ministrów Rady Europy w sprawie potrzeby wzmocnienia ochrony oraz promowania przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego*.

W wydanej w 2018 r. przez MSZ publikacji *Raport z wykonywania wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka przez Polskę w 2017 r.* zamieszczono przetłumaczone na język polski stanowiska organizacji pozarządowych ws. sposobu wykonywania przez Polskę wybranych wyroków ETPC, przesłane przez te organizacje w 2017 r. do Komitetu Ministrów Rady Europy (organu nadzorującego wykonywanie wyroków ETPC przez państwa) wraz z odpowiedziami rządu. W Raporcie zamieszczono także przegląd najważniejszych orzeczeń Trybunału wydanych w 2017 r. w sprawach innych państw.

- 5. Promocja praw człowieka i demokracji, w tym poprzez organizowanie konferencji Warszawski Dialog na rzecz Demokracji, udział w wybranych konferencjach organizowanych przez organizacje pozarządowe zajmujące się ochroną praw człowieka, prowadzenie wspólnych projektów w dziedzinie demokracji i praw człowieka. Upowszechnianie w polskim społeczeństwie, a szczególnie wśród młodzieży, wiedzy o zadaniach ONZ oraz zasadach jej funkcjonowania, promowanie osiągnięć ONZ oraz pracy polskiej dyplomacji w Radzie Bezpieczeństwa ONZ, zachęcanie społeczeństwa obywatelskiego do udziału we wdrażaniu programów ONZ. Wspieranie współpracy kulturalnej i naukowej oraz ochrony dziedzictwa cywilizacyjnego ludzkości.**

Organizacje pozarządowe są istotnymi partnerami w pracach przy najważniejszych wydarzeniach MSZ promujących znaczenie praw człowieka i demokracji (Warszawski Dialog na rzecz Demokracji, Nagroda Ministra SZ „Pro Dignitate Humana”, Polska Nagroda im. Sergio Vieira de Mello), a także znaczącym

źródłem wartościowych informacji dot. sytuacji na arenie międzynarodowej (przykładowo - sygnalizują przypadki łamania praw człowieka na świecie).

DNZPC zorganizowało w 2018 r. VII edycję międzynarodowej konferencji Warszawski Dialog na rzecz Demokracji (WDD). Do udziału w WDD zaproszono przedstawicieli blisko sześćdziesięciu organizacji pozarządowych. Konferencja, zorganizowana pod tytułem *Demokracja 2.0*, zgromadziła przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, obrońców praw człowieka, reprezentantów środowiska akademickiego z ponad 30 krajów. Poświęcona była możliwościom, wyzwaniom i zagrożeniom związanym z rozwojem technologii cyfrowych oraz ich znaczeniem dla ochrony praw człowieka i upowszechniania demokracji.

W 2018 r. MSZ umożliwiło, śladem lat ubiegłych, uczestnictwo przedstawicieli organizacji pozarządowych w obchodach Światowego Dnia Osób z Zespołem Downa (*World Down Syndrome Day – WDSD*) oraz Światowego Dnia Świadomości Autyzmu (*World Autism Awareness Day – WAAD*) w siedzibie ONZ w Nowym Jorku. W konferencji WDSD, która odbyła się 21 marca 2018 r., wzięły udział jako panelistki dwie osoby z Centrum Doradztwa Zawodowego i Wspierania Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną. W konferencji z okazji obchodów WAAD, która miała miejsce 4-5 kwietnia 2018 r., uczestniczyła w charakterze prelegentki przedstawicielka Fundacji Synapsis, zajmującej się problematyką autyzmu w Polsce.

Zaangażowanie MSZ w organizację obchodów WDSD i WAAD w Nowym Jorku oraz oddelegowanie panelistów przyczyniło się do zwiększenia widoczności Polski na forum ONZ w zakresie promocji praw człowieka, zwłaszcza praw osób niepełnosprawnych, szczególnie w kontekście ratyfikacji przez Polskę Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych w 2012 r. i naszego zaangażowania w tę tematykę na forum ONZ.

DNZPC w 2018 r. kontynuował uczestnictwo w projekcie *Administracja centralna na rzecz Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami*. W ramach projektu w MSZ został przeprowadzony monitoring, realizowany przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną (PSONI), m.in. w zakresie dostępności cyfrowej, komunikacyjnej czy architektonicznej. Opracowano również raport z wdrażania Konwencji w Ministerstwie, zawierający zalecenia w zakresie kierunków działania w perspektywie krótko- i długoterminowej, podpisany przez przedstawicieli MSZ i PSONI 19 grudnia 2018 r.

W 2018 r. DNZPC współpracował także ze Stowarzyszeniem Willa Decjusza w zakresie przygotowania i realizacji kolejnej edycji Nagrody im. Sergio Vieira de Mello. Nagroda ta przyznawana jest corocznie osobom i organizacjom pozarządowym za działania na rzecz pokojowego współistnienia i współdziałania społeczeństw, religii i kultur.

MSZ przyczyniło się do upowszechniania w polskim społeczeństwie wiedzy o zadaniach ONZ m.in. poprzez organizację konkursu na Młodzieżowego Delegata RP na 73. sesję ZO ONZ i wysłanie zwycięzców na sesję Zgromadzenia Ogólnego ONZ. W organizacji konkursu na Młodzieżowego Delegata RP MSZ współpracował z Polską Radą Organizacji Młodzieżowych. MSZ wspierało organizację konferencji młodzieżowych oraz studenckich poświęconych ONZ (symulacji ONZ).

Na prośbę Polskiego Instytutu Praw Człowieka i Biznesu 13 czerwca 2018 r. w Ministerstwie Spraw Zagranicznych miało miejsce spotkanie ambasador Agnieszki Wielowieyskiej z przedstawicielami

Narodowego Uniwersytetu Prawa w Charkowie na temat procesu przygotowania *Krajowego Planu Działania na rzecz wdrażania Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka na lata 2017-2020*. W spotkaniu w MSZ wzięła udział Prezes Polskiego Instytutu Praw Człowieka i Biznesu - Beata Faracik.

Działania nieujęte w Programie.

W 2018 r. Departament Konsularny kontynuował współpracę z Fundacją ITAKA w zakresie prowadzenia wspólnych działań na rzecz poszukiwania zaginionych obywateli polskich przebywających, zamieszkujących lub pracujących za granicą oraz wspierania rodzin osób zaginionych. Na mocy podpisanego 16 lutego 2017 r. porozumienia wymieniano informacje o działaniach podejmowanych w sprawach dot. zaginięć i poszukiwań osób zaginionych. Fundacja realizowała szkolenia dla kandydatów na urzędników konsularnych z zakresu postępowania w sprawach związanych z poszukiwaniem osób zaginionych, udzielaniem pomocy zaginionym obywatelom polskim. Ministerstwo Spraw Zagranicznych poprzez urzędy konsularne i przedstawicielstwa dyplomatyczne wspierało logistycznie Fundację w jej działalności statutowej, m.in. poprzez rozpowszechnianie informacji o zaginionych obywatelach polskich, udostępnianie danych wizerunkowych osób zaginionych, których zgłoszenie zostało zarejestrowane w Polsce.

W ramach współpracy z RODM Akademia Dyplomatyczna MSZ prowadziła działania na rzecz popularyzacji aplikacji dyplomatyczno-konsularnej wśród młodzieży studenckiej, jak również pomagała w przeprowadzaniu wykładów w ramach „Szkoły dyplomacji”. Przedsięwzięcia te były realizowane przez pracowników AD MSZ lub przy ich udziale.

Biuro Dyrektora Politycznego MSZ współpracowało z RODM-ami również, aby promować wśród młodych ludzi możliwości podjęcia pracy w instytucjach i organizacjach międzynarodowych. W 2018 r. prowadzono wykłady na temat możliwych ścieżek kariery (w Warszawie - w marcu i listopadzie, w Katowicach w czerwcu, w Krakowie w lipcu); we współpracy z RODMami i Ambasadorami Karier promowano też organizowany przez European Personnel Selection Office (EPSO) Online Career Event (15 marca 2018).

Departament Ameryki współorganizował konferencję Warsaw Transatlantic Dialogues w Łazienkach Królewskich (7-8 listopada 2018 r.) wspólnie z German Marshall Fund, w której brały udział organizacje pozarządowe. Podnoszono kwestię zwiększenia obecności żołnierzy amerykańskich w Polsce. Temat ten był również przedmiotem współpracy i rozmów z Center for European Policy Analysis, prowadzonych zarówno w Warszawie, jak i w Waszyngtonie.

Sekretariat Ministra w 2018 roku współpracował z European Academy of Diplomacy (EAD), organizatorem konferencji Warsaw Security Forum (WSF) w październiku 2018 r. SM wspierał organizatora WSF wiedzą protokolaną i planistyczną.

W ramach projektu finansowanego przez International Visegrad Found, w którym organizacją wiodącą była Fundacja Wspólna Europa, 28 września 2018 r. w MSZ odbyło się spotkanie przedstawicieli organizacji pozarządowych z krajów V4 z przedstawicielami MSZ z Departamentu Wschodniego (DW), BRP, DDPK i DPB. Celem wizyty było zapoznanie organizacji z działaniami MSZ w obszarze zagrożeń hybrydowych, komunikacji strategicznej, przeciwdziałania dezinformacji oraz poinformowania o planach konkursu z obszaru dyplomacji publicznej dla organizacji pozarządowych.

Departament Komitetu do Spraw Europejskich MSZ zaprosił Stowarzyszenie Inicjatywa Mobilności Pracy (IMP) do udziału w panelu Agenda Społeczna UE z perspektywy Polski podczas Narady Ambasadorów 4 lipca 2018 r. Dyskutowano nad przepisami dotyczącymi delegowania pracowników w Unii Europejskiej i ich konsekwencjami dla swobody świadczenia usług w ramach jednolitego rynku. Współpraca MSZ ze IMP miała pozytywny efekt zarówno z perspektywy pogłębiania współpracy z organizacjami pozarządowymi zaangażowanymi w sprawy społeczne i politykę europejską, jak i możliwości wymiany informacji, doświadczeń pomiędzy organizacjami pozarządowymi a przedstawicielami administracji rządowej w zakresie delegowania pracowników w Unii Europejskiej. Ze względu na kluczowe skutki przyjętych przez UE regulacji w tym zakresie dla przedsiębiorstw i osób zatrudnionych w formie delegowania, zaangażowanie przez MSZ Stowarzyszenia IMP należy ocenić poprzez pryzmat wkładu w rozwój wiedzy na temat swobody świadczenia usług w ramach jednolitego rynku, delegowania długoterminowego oraz sytuacji na rynku pracy w UE. Są to priorytetowe obszary zadań realizowanych przez MSZ w ramach koordynacji polskiej polityki w UE.

W 2018 r. Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą utrzymywał roboczy kontakt z organizacjami pozarządowymi zaangażowanymi w sprawy polonijne. Najczęściej przedstawiciele Departamentu spotykali się z zarządem Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie. Odbływały się również liczne spotkania z reprezentantami takich fundacji jak: Stowarzyszenie Wspólnota Polska, Fundacja Wolność i Demokracja oraz innymi podmiotami o zbliżonym profilu działalności. Przedstawiciele tych organizacji byli również zapraszani do udziału w naradach polonijnych (konsulów polonijnych z Ukrainy i Białorusi). Z udziałem przedstawicieli ww. fundacji odbywały się również spotkania uzgodnieniowe m.in. dot. aktualnych problemów występujących w środowiskach polonijnych. Wartym odnotowania jest współpraca DWPPG z Fundacją Studio Wschód w zakresie konsultowania tematów programu *Studio Wschód* oraz wspierania prowadzonej przez fundację *Akcji Mogiłę Pradziada Ocal od Zapomnienia* (m.in. udział w koncercie kresowym we Wrocławiu oraz spotkaniach z wolontariuszami Akcji).

Trzy organizacje pozarządowe wzięły udział w posiedzeniu Międzyresortowego Zespołu do spraw Polonii i Polaków za Granicą w lipcu 2018 r. Były to: Fundacja Pomoc Polakom na Wschodzie, Fundacja Wolność i Demokracja oraz Stowarzyszenie Wspólnota Polska. Tematem obrad była sytuacja oświaty polskiej na wschodzie. Przedstawiciele tych organizacji zaprezentowali informację nt. realizacji projektów wspierania polskiej oświaty na wschodzie.

W lutym 2018 r. w posiedzeniu prowadzonego przez Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą Zespołu zadaniowego ds. wykorzystania potencjału Polonii i Polaków za granicą w promocji Polski wzięła udział Fundacja Reduta Dobrego Imienia – Polska Liga Przeciw Zniesławieniom. Przedstawiciel Fundacji wziął udział w ramach współpracy doradczej w spotkaniu Zespołu, które poświęcone było analizie międzynarodowej debaty wokół nowelizacji ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej.

Od 25 do 31 lipca 2018 r. na Dolnym Śląsku (Krzyżowa, Wrocław, Rogoźnica, Zgorzelec/Görlitz) odbyła się druga edycja seminarium *Pojednanie i Pamięć* dla młodzieży z sześciu państw Bałkanów Zachodnich (BZ), Polski i Niemiec. Wydarzenie zorganizował Departament Polityki Europejskiej MSZ, we współpracy z Ambasadą RFN w Warszawie, Fundacją „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego i Przedstawicielstwem Regionalnym Komisji Europejskiej. W seminarium wzięło udział po trzech uczestników z każdego z państw BZ, trzech z Polski i dwóch z Niemiec. Kryteria doboru młodzieży przez Ambasady w regionie oraz Fundację „Krzyżowa” obejmowały: wiek (od 18 do 30 lat), znajomość jęz.

angielskiego i wykazane dotychczas zaangażowanie społeczne (np. wolontariat, praca w organizacji społecznej, ośrodki analitycznym itp.). Tematyka seminarium koncentrowała się wokół rekoncylacji, jako warunku niezbędnego dla rozwoju państw i inspiracji, jaką proces pojednania polsko-niemieckiego może stanowić dla innych społeczeństw.

Warszawa, 28 marca 2018 r.

Opracowane przez Departament Współpracy Rozwojowej na podstawie wkładów otrzymanych z poszczególnych departamentów MSZ.